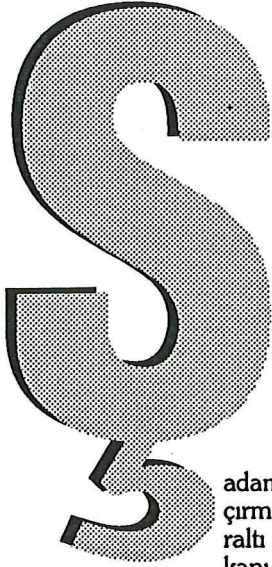


## Şapkalar

Ömer Seyfeddin  
Hikâye Yarışması  
İKİNCİSİ (1996)

Şapka Lâleli durağından hızlı tramvaya bindi, kalabalığı yara yara kendine bir yer edindi, durdu. Adam da şapkanın arkasından vagona dalmış, onu uzaktan izleyerek kapiya yakın bir yerde tavandan sarkan kayış tutmalıklara sımsıkı sarılmıştı. Üniversite, Beyazıt, Çemberlitaş ve Sultanahmet duraklarında kapılar açıldıkça içerdeki kalabalık dalgalanıyor, bir takım insanlar itişe kakışa kendilerini dışarı atıyor, onların yerini daha da artan bir kalabalık dolduruyordu. Ancak

adam bir an olsun şapkayı gözden çıkarmıyordu. Nasıl kaçırırsın? Aksaray yeraltı geçidi içindeki bir ucuz giyim dükkanı önünde onunla ilk karşılaştığından beri, son bir saattir şapkanın ardından koşuşturup durmuş, sokakları dolanmış, yokuşları inip çıkmıştı. Şapka ne-reye sapsarsa sapsın, kalabalık ne kadar artarsa artsın, İstanbul'un o sisli ve puslu havası gittikçe kararsın kararsın, adam inanılmaz bir inatla onun peşini bırakmamıştı. Bırakmayacaktı da! E-ninde sonunda, şapkanın da varacağı bir evi barkı vardı, elbette. Adam onun yeri yurdunu öğrendikten sonra, kapısından ayrılacak, büyük bir gönül rahatlığıyla kendi ocağının yolunu tutacaktı.

Adam Sirkeci'de indi, biraz ilerledikten sonra durdu ve birden arkasına döndü. Evet, evet o da geliyordu! Şapka salına salına yaklaştı, adamın yanından geçerek, çıkış yerine yöneldi, merdivenleri indi, solda tramvay yolundaki parke taşlarında kaymamaya çalıştı, arabası ve otobüslerin arasından alışılmış bir çeviklikle karşı kaldırma geçti. Adam da onun arkasından seğırtmekte gecikmedi. Şapka bir ara Konyalı'nın o nefis tatlılarının sergilendiği ıslık ıslık cam vitrin önünde durduysa da, Eminönü'ne doğru hızla yol aldı. Acelesi olduğu belliydi. Üst geçidin merdiven-

lerini çıktı, gürültüler, uğultular ve insan genzini asit gibi yakan pis havayı yararak geçit döşemesinin yağmur gölcükleri arasında seke seke ilerdi, merdivenleri indi, sola döndü, aynı hızla jetonlu girişten Kadıköy İskelesi'ne daldı. Şapka yoktu. Besbelli vapura binmiş olacaktı. Adam önce vapurun giriş katına girdi, gözleri koltuk sıralarını aradı, o yoktu. Giriş katı içindeki merdivenlerden alt kata indi, o yine yoktu. Tekrar merdivenlerden çıktı, dipteki koltuk ve masalarla dolu lüks bölüme geçti, hayır yoktu. Giriş katının çıkış sahanlığına geçti, ara kapıdan alt kata indi, orada da yoktu. Adam kendi kendine paniğe kapılmaması gerektiğini tekrarladı, merdivenleri sabırla teker teker çıktı. Üst kata baktı, yoktu; merdivenlerden tekrar aşağıya indi, vapurun kıç tarafının her iki yanındaki oturma sıralarında dolandı, yoktu...

Adam şapkadan öyle kolay kolay vazgeçemezdi. Büyük bir güvenle vapurun ön tarafına geçti, alt kata indi, giriş katına baktı, sonra güverteye çıktı. İşte, orada az ilerde, sağdaki oturma sıralarının birinde, arkası ona dönük olarak duruyordu şapka! Adam sağa sola bakınarak kendine boş bir yer aradı. Bir kaç sıra ilerde boş yer görünüyordu, hemen oraya gitti, yanındakilere usulca dirsek omuz atarak kendine yer açtı, derin bir soluk aldı. Sonra dört bir yana bakındı: dopdolu güvertede tek bir şapka vardı. O da, tâ Aksaray'dan beri ardına takıldığı o şapkadan başkası değildi.

Gemiye dolan kalabalığın ardı arkası kesilmiyordu. Birbirini iteleyeyen, dirsekleyen, arada bir tekmeleyen, sonra özür dileyecek kalabalık, alışılmış bir düzensizlikle vapurun her bir karışık boş



Adam, merdivenlerden inerken soluk soluğa kalmıştı. Pasosunu göstererek iskeleye girdi

yerine doluyordu. Bunca kalabalık arasında başka bir şapka göze çarpıyordu. Adam içine çekti: "Hey gidi günler, hey!" Yüzünü hüznü kapladı, gözleri buğulandı, bundan 30-35 yıl öncesine gitti. O zamanlar dalyan gibi genç bir adamdı, yine evliydi, karısını deliler gibi seviyordu. Yine de, tâ çocukluğundan beri vazgeçemediği o oyununu sürdürmeye meraklıydı. Genç ve güzel karısı ona herkesten ve herşeyden kışkırdığı için, arada bir sitem ediyor, "Yoksa, beni artık eskisi kadar güzel ve çekici bulmadığın için mi, bu alışkanlığınma tekrar kapıldın?" diyordu. Karısı haksızdı. Çünkü, onu gerçekten seviyordu. Ancak, ilk olarak kaç yaşındaydı, hatırlamıyor, belki 10 veya 11 yaşındayken bu oyunu bulmuştu. Okul dönüşünde eve gitmeden, sokakta rastladığı bir şapkanın arkasına takılıyor, o bir eve girene kadar ardından sokaklar ve caddelerde doluyor, tramvay ve otobüslere binip iniyordu.

Heyhat, o zamanlar bu oyun daha da eğlenceliydi. Çok sayıda kimsenin başında şapka olurdu: cins cins, renk renk, biçim biçim. Fötrden kasketeye, bereden takkeye kadar çeşit çeşit şapka koleksiyonuyla doluydu sokaklar. Hele kızların o rengarenk şapkalı, genç hanımların geniş kenarlı süslü şapkalı ve yaşlı teyzelerin o zarif ve alımlı şapkalı! Orta yaşlı erkekler birbirlerini şapkalı dokunarak selamlar, hanımların önünde ise şapkalı elbette çıkarlardı. Yazlık sinemalarda oynayan yerli ve yabancı filmlerde de baş kahramanlar ve peri gibi güzel hanım oyuncularını da muhakkak şapkalı olurlardı. Ya o Gigi filmi? Kaç kez gitmişti o filme? Önce annesi ve ablasıyla, sonra değişik arkadaşlarıyla, nihayet tek başına. Kendisinin de bir kasketi vardı: şöyle kenarları bol pileli, üstü deriden, önü ince ve sert kavrımlı. Onu başına geçirdiğinde, kendini yerdan iki karış havada süzülür bulurdu. Bostancı'daki üstü açık yazlık Deniz sinemasında kasketini dizi üstünde özenle tutar, Gigi filmindeki şapkalı gördükçe onu iki elinde gururla dolandırır dururdu. Evet, o günlerde şapkalı ayrı bir yeri, ayrı bir saygınlığı vardı. Genç bir politikacı o kendisine gerçekten çok yakışan kasketiyle yurtda birden ünlü olmamış mıydı? O zamanların genç politikacısı, bu günlerde yaşı yetmiş bilmem kaç geçtiği halde, o geçmiş günlerin anısı olan kasketiyle hâlâ ortalıkta dolanıyor mu? Ya, o yuvarlak fötr şapkasıyla sembolleşen başka yaşlı bir politika lideri de, o eski günlerden bugüne kadar direnmiş değil mi?

Vapur koyu karanlık arasında dalgaları kura kura yol alırken, acıyla böğürmüştü. "Evet," diye silkindi

## Timur Kocaoğlu

1947 yılında İstanbul'da doğdu. Ahmet Rasim İlkokulu (Altın-tepe), Kartal Orta Okulu, Pendik Lisesi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okudu, 1971'de mezun oldu. Master (1977) ve doktorasını (1982) A.B.D.'de Columbia Üniversitesinde (New York) yaptı.

1977 ile 1985 yılları arasında Almanya'daki Hürriyet Radyosu'nda Özbek Türk lehçesinde spiker, yazar ve araştırmacı, 1985-1988 arasında Marmara Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde Yardımcı Doçent olarak görev yaptı. 1989'da Doçent oldu, tekrar yurt dışına giderek çeşitli kuruluşlarda çalıştı. 1994 yılından beri İstanbul'daki Koç Üniversitesi'nde Türk lehçeleri ve Orta Asya tarihi öğretim üyesi olarak görevini sürdürüyor. Dil, edebiyat ve tarih ile ilgili araştırmaları Türkiye, Almanya, Suudi Arabistan, A.B.D., Özbekistan ve Kazakistan'da yayınlandı. Ekim 1995'te Türk Dil Kurumu üyeliğine seçildi.

Şiirleri Türkiye ve Özbekistan'daki edebiyat dergilerinde yayınlandı. Henüz hiç bir hikâyesi basılmış değildir. Bir roman üzerinde çalışıyor.

adam, "eskiden, şapkalıların ardından gitmek daha eğlenceliydi!" Nasıl olmasın? Oturdıkları Altın-tepe'deki Ahmet Rasim İlkokulu'ndan saat ikide çıktığında, sırtında okul çantası, nefis zambaklar, aslanagızları ve güzel kokulu hanımelleriyle dolu geniş bahçeli tek veya iki katlı şirin evler ve bostanlar arasında uçar, o ünlü Kasaplar Çarşısı ve Mimar Sinan'ın yaptığı söylenen taş köprüyü geçince, doğru aşağıya Bostancı vapur iskelesine inerdi. Adalardan gelen vapuru gözlerken, olta ve misinaları özenle bir bir ayırarak yerleştiren balıkçı İbrahim usta ile şakalaşır, sonra o koca tarihî çınar ağacı yakınındaki tramvay durağında beklemeye başlardı. Ne olursa, ister kış, ister yaz, kollarını bir baba heybetiyle germiş çınar ağacının gölgesine birkaç fötr şapka veya hanımların o zarif başlıkları gelirdi. Birkaç kişi de üstünde ne yazdığı bilinmeyen güzel taş çeşmesinin o serin ve tatlı suyundan gelip gelip içerdi. Şapkalardan gözüne kestirdiği birinin ardından tramvaya biner, onun ineceği durağa kadar hem tramvay içindeki hem de dışarda yoldan geçen şapkalı hayranlıkla seyredirdi. Eski Bağdat Caddesi! Tramvay yolunun her iki yanında da birbirinden alımlı ahşap evler ve köşkler sıralanmıştı. Ama ister eski, ister yeni olsun, bü-

tün evlerin muhakkak bahçesi olurdu.

Vatman da şapkalıydı, zengin de, yoksul da, memur da, işçi de, hatta balıkçı İbrahim ve simitçi Mustafa da şapka veya kasketliydi. Erkek ve kız çocuklar, delikanlılar, hanımlar, beybalar da şapkalı, bereli, kasketli, sarıklı, hiç olmazsa takkeliydi. Arada bir kalpaklar da vardı, çobanlarınsa kulaklarını örten kürklü veya keçeli başlıkları. Altın-tepe arkasındaki geniş çayır ve bayırlara koyun sürülerini getirir, bayramlarda koçları rengarenk boyarlardı. Adam o sıralar şapkalı izlemenin, onların ardından koşuşturmanın ne kadar zevkli ve eğlenceli olduğunu acıyla hatırladı. Bir şapka arkasına takılmışsa bile, gözüne başka ilgi çekici bir şapka ilişince, deminki şapkeyi bırakır, yenisinin ardından giderdi. "Bugünse," diye yutkundü, boğazı yanıyor, kesik kesik öksürdü, "İstanbul artık şapkasız; sevimsiz, sevsiz ve asik suratlı bir şehir oldu."

Anne ve babası da onun bu tutkusunu çok geçmeden sezmişlerdi. Başta babası kaşlarını çatmış, böyle serseri gibi boş bir şeyin arkasından dolanmanın saçmalığına akıl erdirememişti. Annesi öğütler vermiş, yalvarmış, yarkarmış, sonra çaresizlikten kulaklarını çekmişti. Her ikisi de, oğullarını ma-

hallenin nefesi kuvvetli hocasına bile göstermişlerdi. Ne yapsalar yararı olmamıştı. Allahtan dersleri iyi ve hatta okuldaki en parlak öğrencilerden biri olduğu için, annesiyle babası ve bir ana gibi hâlâ sevdiği Semiha öğretmeni onun bu tutkusunu anlayışla karşılaşmaya başlamışlardı. Hatta ki, büyük dayısının Tevfik Fikret olduğu söylenen Semiha öğretmeni bir gün onun anne ve babasına "İzin veriniz, oğlunuz dilediğince yaşasın, belki bir gün bu tutkusunu kendiliğinden bırakır ve bakarsınız o bir gün çok ünlü bir yazar olabilir. Çünkü bu yaşta böyle şapka tutkusu, Dickens gibi çevresini çok dikkatle inceleyen bir zekâ örneğidir" demişti. Annesi dayanamamış, öğretmenin bu sözlerini oğluna gururla aktarmıştı. Adam hüzünle Semiha öğretmeni andı. Nur içinde yatsın! Onu kucağına alarak tombul kolları ve büyük göğüsleriyle şefkatle kucaklayan, kalbi altın gibi saf ve coşkun bir ırmağın suyu gibi duru Semiha öğretmeni, o zamanın 10-11 yaşlarındaki öğrencisinde geleceğin bir yazarını görmüştü. Halbuki, işte kirliliğin bir sonbahar akşamı şu Kadıköy vapurunun güvertesinde, artık nesli tükenmekte olan şapkalardan biri ardında o çocukluk tutkusunu inatla sürdüren bir adam, gerçek hayatta bir yazar olamamıştı. Yazılar yazmıştı, ancak edebiyat dergilerine değil, Karaköy'deki Deniz Yolları Şehirler Arası İşletmeciliği muhasebe bölümünde geçirdiği gençlik ve orta yaşlılık yıllarında yüzlerce kara ciltli hesap defterine rakamlar ve kalem kalem malzeme adları yazmıştı. Adam emekliye ayrıldığında, ardında bilmem hangi ambarda çürümeye bırakılmış göz nurunu döktüğü o cilt cilt dosyalar kalmıştı.

Belki ilkokul öğretmenininin düşlediği, bundan on yıl önce kaybettiği annesinin dualarla arzu ettiği gibi ünlü ve başarılı biri olamamıştı, ancak çocukluk günlerinde kendi buluşuyla delicesine tutulduğu bu oyunu bugüne kadar sürdürmüştü. Bunun kendisi büyük bir başarı değil midir? Hayatta kaç kişi, tâ çocukluk veya gençlik günlerindeki oyunlarını sabır ve imanla yaşlılık günlerine kadar taşıyabilmişlerdir? Hayatın kendisi bir oyun, delicesine bağlanılan bir tutku değil de, nedir? Adam bunu başarmıştı. Siz tutku deyin, o oyun desin, hayatın anlamını, çok görürlülü, şatafatı ve boyalı dış görünüşü ardındaki gerçek sırrı, işte şapkalarla keşfetmişti.

Kalabalık ansızın dalgalandı. Adam birinin acı acı bağırmasını duyar gibi oldu: "Bıktım bu hayattan, bu çileden! Siz buna yaşamak mı diyorsunuz?" Sonra kalabalık arasından başka sesler yükseldi:

"Tutun adamı!"

"Kendini atacak!"

"Yapma kardeşim!"

"Adam kendini attı!"

"Biri kaptana haber versin, denize adam düştü!"

Adam kalabalığa doğru yürüdü, dirsekleriyle sağını, solunu yokladı, topluluğu yarmaya çalıştı. Ancak, hiçbir şey görünmüyordu. Vapur durmadı. Neden sonra kalabalık eski yeri ve düzenini aldı. Yalnız kalabalık arasında mırıldanmalar, homurtular sıradan sıraya dolandı, adamın kulağına gelip gelip çarpı: "Adamcağız ya karısından, ya da yoksulluktan kuydu canına!", "Yazıklar olsun, kimse onu önleyemedi!", "Önleseydi de ne olur sanki?", "Hadi bugün tuttun, ertesi günü kendisini boğaz köprüsünden atmayacağını ne malum?", "Genç miydi", "Belki de orta yaşlıydı? Onu kimse doğru dürüst görmedi bile!", "Herşey öyle çabuk olup bitti ki!"

Adamın aklına şapka geldi. Deminki yere doğru baktı. Şapkayı göremedi. Ayağa kalktı, etrafa bakındı, şapka yoktu. Vapur düdüğü tekrar acı acı öttü, Kadıköy iskelesine yanaşıyorlardı. Adam "Acaba şapka aşağıya indi mi? Ben de insem mi?" diye içinden geçirdi, ama yerinden kılmıdamadı. Sanki yüreğinin diplerinde bir ses şapkanın daha güvertede olduğunu söylüyordu. Adam sezgilerine her zaman güvenmişti. Bu yüzden oturmayı sürdürdü. Kalabalık hızla aşağıya iniyor, daha doğrusu kendi kendisini gemiden dışarıya doğru koparıp atıyordu. Güverte seyrekleşmeye başladığında, adam yerinden doğruldu, daha önce şapkanın baş hizasında durduğu sıraya doğru gitti. Boş sırada o duruyordu! Ona doğru atıldı, eline alarak çevresine bakındı. Tek tük adamlar güverteden aşağıya iniyorlardı. Hiç kimse şapkaya dokunmadığı gibi, şu anda da adamın elinde tuttuğu şapkaya aldrısı eden yoktu bile. Oysa adamın kendi başında da bir şapka vardı.

Adam başında kendi şapkası, elinde ise Aksaray'dan beri arkasına takıldığı şapka olmak üzere iskeleden çıktı, kalabalık arasında zehir zemberek soluyan, avaz avaz bağırarak dolmuşlara doğru yürüdü. Artık yıllardan beri Bostancı'da oturmuyordu. Bir zamanlar yemyeşil çayırın ve bol dikenli çalılırlar bulunduğu, geniş bir şapkayı andıran kuzugöbeği toplamak için arkadaşlarıyla gittiği ve kış ayları kurtların indiği tepeliklere, yani bugünlerin Göztepe'sinin karşısında Ankara E-5 yolunun öbür yakasındaki Örnek Mahallesi'ne doğru, tıka basa dolmuşta sarsıla sarsıla yol almaya başladı. Adam yorulmuş olduğunu şimdi anlıyordu. Ancak akli elinde sınıksız tuttuğu şapka-

daydı. Bu sakun biraz önce kendisini vapurdan denize atmış olan adamın şapkası olmasın? Şapkayı izlemekten, adamın yüzünü iyice görememişti. Zaten, bugüne kadar binlerce şapka ardından koşuşturmuş olsa da, kaç tanesinin altındaki yüzünü hatırlıyordu ki? Çok azı. O da, balıkçı İbrahim gibi yakından tanıdıkları. Adam "Ben şapkalardan izindeydim, yüzlerin değil" diye kendini savundu. Dolmuş içindekiler kesik kesik öksürüyor, bir çocuk ağlıyor, biri kimbilir kime küfür ediyordu. Şoför de kasetteki avaz avaza bağırarak kadının şarkısına kendini kaptırır, dolmuşu uçuruyordu. Adamsa elindeki şapkaya bakıyordu. Bugünlerde öyle karşılaşılması kolay olmayan bir şapka türüydü. Belli ki, bunu giyen okumuş, belki de görmüş geçirmiş bir kimseydi. Peki, eğer bu şapka kendisini denize atmış olan adamın değilse, onu biri vapur güvertesinde nasıl olup da bırakıp gitmişti?

Adam Örnek Mahallesi girişinde dolmuştan indi, soluk ışıklı yokuştan aşağıya, iki gün önceki yağmurların doldurduğu hendek ve gölcükleri aşarak indi, Ankara E-5 karayoluna paralel giden ve ortası her zaman su dolu sokağın yer yer yarısı kalmış kaldırımında güçlükle yürüdü, sol yandaki ilkokulu ve ilk iki binayı geçti. Gecekondu önleme sosyal konutlarından 4 katlı A.1. Blok'un kapasını araladı, el yordamıyla otomatığı buldu, yalnız üçüncü kat sahanlık lambası yanan loş merdivenlerden ikinci kata çıktı, 8 numaralı dairenin ziline bastı. Kapıyı açtı, içerden karısının sesi duyuldu: "Hadi, çabuk elini yıka, biz yemeğe oturmak üzereyiz!" Adam çamurlu ayakkabılarını yere serilmiş gazete üzerine bıraktı, paltosunu ve kendi şapkasını oğluna verdi, elindeki ikinci şapkayla yatak odasına geçti. Odaya girerken, evli kızıyla selamlaştığını hatırladı. Demek bu akşam ziyaretine gelmişti. Ya damadı, o da gelmiş miydi? Kendi kendine "Hiç sanmam, gelmemiştir!" dedi. Yatak odasına girdiğinde kendini ister istemez yatağa bırakıverdi. Başını döndürdü, biraz dinlense iyi olurdu, sonra gidip sofraya oturur, kızının dertlerini dinler, onu yatıştırmaya çalışırdı.

Adam yarı aralık gözleriyle karısının elinde tahta kepece, içeri girdiğini gördü. Karısı hâlâ güzeldi; biraz şişmanlanmış, saçları kirlenmiş, elbisesinin rengi solmuştu, ama olsun, o bir zamanlar arkasından koştuğu, annesine "Ben ille de bu kızla evleneceğim!" diye direttiği karşı komşu kızı değil miydi? Onu başka erkek arkadaşlarıyla konuşurken gördüğünde kuskançlıktan çatladığı, belli etmeden ona günlerce gücendiği, lise sıralarında bile saklambaç oynamayı sürdürürlerken, bir gün gizlendik-

leri bodrumda ansızın ince belinden sımsıkı tutarak aceleyle öptüğü mahallenin en güzel kızı değil miydi o? Bu akşam loşluğunda, misafir odasından sızan ışığı arkasına almış bu gövde ve yüz, 35 yıl sonra bile adam için hiç değişmemişti. Karısına baktığında hep onun o genç kuzuluk günlerini görürdü. "Senin gözün kör! Yılların, bu çektiğimiz çilelerin benden neleri alıp götürdüğünü hiçbir zaman anlamaya çalışmadın ki" diye içerlerdi karısı. Adamsa, "Bu geçen yıllar neleri alıp götürmedi, dersin?" diye yanıtlardı, "Bir kez çevremize bakın. Bu yaşadığımız yer İstanbul mu?"

Her ikisinin de çocukluk ve gençliklerini geçirdikleri Bostancı neredeydi? Yemyeşil tepelerden kayar, toprak ve otlar arasında yuvarlanır, bostanlara dalar sepet sepet domates ve salatalık toplarlardı. Hakkı Dayı, bir sepet domates ve salatalık için "Çocuklar 60 kuruş verin yeter!" derdi. Adalar karşısında dizilmiş Bostancı, Küçük-yalı, İdealtepe, Maltepe, Kartal ve Pendik gündüzleri plajlarla, geceleri yazlık sinemalarla neşelenirdi. O plajları, çay bahçeleri ve yazlık sinemaları kimler alıp götürdü? Kimler dikti bu taş yığını binaları, kimler kirletti masmavi denizi, kimler havayı?

Ceplerinde evden alınan bir lirayla günü gün, geceyi gece ederlerdi. Adam dün gibi hatırlıyordu. Harçlığıyla karşı komşu kuzuna yaldızlı tarak almış, "Taradıkça beni hatırla!" demişti. Karısı bazen keyifli olduğu zaman, yumuşacık yumruğuyla adamın göğsüne vurur. "Hey benim delikanlım, sen hayatta hep küçük mutluluklarla avundun durdun, işte ben de senin o minnacık mutluluklarından biriyim, değil mi?" derdi.

Kadın kocasına acıyarak, ama sevecenlikle baktı. Gitti, adamın iki eliyle göğsüne sımsıkı bastırıldığı şapkayı usulca aldı, büyük aynalı uzun komodinin üzerine bıraktı. Komodinin üstü ve camekânlı içi boy boy şapkalarla, kasket, bere, kalpak, takke, külâhlarla doluydu. Bir iki tane fes ve sarık bile vardı. Son yıllarda işportacıların tezgahlarına bile düşmüş, ama pek kimsenin alıp giymediği uzak Orta Asyadan gelen Özbek döppisi, Azeri ve Türkmen papağları, Kazak ve Kırgız keçe kalpakları da özenle yerleştirilmişti raflara. Aynanın yukarısındaki duvardaysa, o ulu önderin bir çocuk afacanlığıyla sıcak sıcak gülen, elinde bir hasır şapka tuttuğu fotoğrafı asılıydı. Kadın adamın üzerine ince bir battaniye örttü, kurlaşmış seyrek saçlarını okşadı, çocuksu bir masumluk oturmuş güzel yüzü iç çekerek süzdü, sonra geldiği gibi sessizce misafir odasına geçti. Onun "Biz yemeğe oturalım, babanız biraz dinlenecek." dediği duyuldu.

Oysa adam karısının şapkayı alışını, üzerini örtüşünü, başını okşayışını ve deminki sözlerini duymadı. O büyük bir şapka mağazasının açılışını yapıyordu. Dört katlı geniş ve aydınlık mağazada cins cins, renk renk, biçim biçim şapkalar, kasketler, bereler, fötrler, kalpaklar, takkeler, sanıklar, döppiler, papağlar, telpekler ve akla hayale gelmeyen boy ve genişlikte serpuş ve külâhlar halka satılıyordu. Her keseye uygun bir şapka bulmak mümkündü. Hiç kimse geri çevrilmiyor, herkesin zevkine uygun bir şapka bulunuyordu. İnsanlar birbirine itişmeden, dirsek, omuz atmadan mağazada dolanıyor, başlarında yepyeni şapkalar, yüzlerindeyse, artık unuttuklarını sandıkları o gülümsemelerle caddeye çıkarak, İstanbul'u boydan boya şapkalar ve gülücüklerle dolduruyorlardı. Adam her şapka alana bir de kitapçık veriyordu. O kitapçıkta mutlu olmanın sırları açıklanıyordu. Adama göre, mutlu olmanın gizli yolu şapkalarıydı. İstanbul son 35-40 yıldır şapkaları önemsemediği, onları yavaş yavaş yitirdiği için bugünkü durumuna düşmüş, insanlar ise mutsuz olmuştu. Kurtuluş şapkalardaydı. Adam durmadan şapka dağıtıyordu...

## Dünyanın Ortası

Bir bölük rahip gelerek,  
Biraz da, böbürlenerek,

İlim satmak istemişler,  
"Sualimiz var" demişler.

"Holları var, eğri, taşlı,  
Sıradaglar çatma kaşlı,

İrmak, dere, göller, deniz,  
Ay karanlık, gece, gündüz.

Hersey iyi, hoş, güzel de,  
Dünyanın ortası nerde?"

Hoca: göz kırparak gülmüş,  
Ağzından inci dökülmüş:

"Gündoğu, kaf-dag ardında,  
Günbatı, kırklar yurdunda,  
Geceortası sırça saray  
Günorta arap kurbunda.

Sordun ki, "Ortası nerde?  
Bir yuvarlak çizdim yerde,  
Aradığın burasıdır,  
Dünyanın tam ortasıdır.

İnanmıyorsan adımla,  
Yahut da ölç kulacınla,  
Kullan arşın ve endaze,  
Bulduğunu söyle bize,  
Artık, eksik kabulümüz,  
Hakkın varsa, makbulümüz"

Rahipler kalkmış yerinden,  
Biraz düşünüp derinden:

"Şimdi ne cevap verelim?  
İyisi mi kalk gidelim."

**FIRAT KIZILTUĞ**